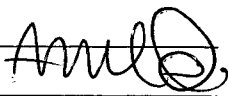
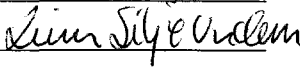

Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Lyse Gass AS/ Fjernvarmeanlegg i Risavika		Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Rogaland/Sola		Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	Arne Olsen	Sign.: 	Telefon: 22 95 95 95
Saksbehandler:	Linn Silje Undem	Sign.: 	Telefaks: 22 95 90 00
Dato:	10.7.2007		E-post: nve@nve.no
Vår ref.:	NVE 200701412-3 kte/lsu	KTE: 25/2007	Internett: www.nve.no
Sendes til:	Lyse Gass AS, Hørings- og orienteringsinstanser		Org. nr.: NO 970 205 039 MVA
			Bankkonto: 0827 10 14156

Lyse Gass AS - Søknad om bygging og drift av et fjernvarmeanlegg i Risavika i Sola kommune i Rogaland

Innhold

1	Søknaden	2
2	Behandling.....	2
3	Innkomne merknader.....	2
4	Vurdering.....	3
4.1	Valg av andre energikilder	4
4.2	Konkurranse om samme område	4
4.3	Utslipp til vann og luft.....	4
4.4	Støy.....	5
4.5	Varmesentral og rørledninger.....	5
4.6	Tidsplan for utbygging	5
4.7	Grunnerverv.....	6
4.8	Tilknytningsplikt etter Plan- og bygningsloven § 66a.....	6
4.9	Samfunnsøkonomisk vurdering.....	6

Konklusjon

På bakgrunn av opplysningene i konsesjonssøknaden, høringsuttalelser og egne vurderinger har NVE besluttet å gi Lyse Gass AS konsesjon for bygging og drift av et fjernvarmeanlegg i Risavika i Sola kommune, Rogaland fylke.

Fjernvarmeanlegget vurderes å være samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Konsesjonen gis i samsvar med søknaden.

1 Søknaden

Lyse Gass AS søkte den 8.8.2006 om konsesjon i medhold av energiloven § 5-1 for bygging og drift av et fjernvarmeanlegg i Risavika i Sola kommune, Rogaland fylke. Risavika er et tidligere raffineriesområde som nå er under utbygging for ulike typer industri- og næringsvirksomhet.

Lyse Gass planlegger å benytte kondenserende gasskjeler som skal fyres med naturgass. Ny varmesentral planlegges sør i konsesjonsområdet som et frittstående bygg. Lyse Gass har i dag en midlertidig varmesentral i Tanangervegen 501 med en installert effekt på til sammen 3,3 MW. De eksisterende kjelene skal flyttes til den nye varmesentralen. Den totale installerte effekten i anlegget vil være ca. 20 MW, og dekke et varmebehov på ca. 18 GWh. Anlegget er planlagt bygget ut i tre trinn.

2 Behandling

NVE har behandlet søknaden etter energiloven. Søknaden ble sendt på høring 23.10.2006 med høringsfrist 15.12.2006. Følgende instanser fikk søknaden på høring: Sola kommune, Rogaland fylkeskommune, Fylkesmannen i Rogaland, Natur og Ungdom, Lyse Nett AS og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

I tillegg fikk Enova SF søknaden til orientering.

Søknaden ble lagt ut til offentlig ettersyn i Sola kommune og ble kunngjort 30.10.2006 i Norsk Lysingsblad, og 30.10.2006 og 6.11.2006 i Stavanger Aftenblad og Rogalands Avis.

3 Innkomne merknader

NVE har mottatt 1 høringsuttalelse til søknaden som er sammenfattet nedenfor:

Natur og Ungdom (NU) krever i brev av 22.12.2006 at Lyse Gass pålegges å benytte fornybar energi som grunnlast i fjernvarmeanlegget. Gass må kun tillates som spiss- og reservelast. Dersom anlegget forsynes med gass i dag, vil det bli kostbart å legge om til fornybare energikilder i fremtiden. NU mener derfor at ulempene for samfunnet er større enn fordelene ved å bygge fjernvarme basert på gass.

NU viser til søknaden hvor Lyse Gass legger til grunn at det ikke er en miljøkostnad knyttet til CO₂-utslipp. NU mener dette er feil, og viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for 2007 har varslet CO₂-avgift på bruk av gass til oppvarming fra 1. juli. Det er NU sin oppfatning at denne må legges til grunn for beregningene. Videre er det sannsynlig at kostnadene ved å slippe ut CO₂ vil bli høyere i framtiden, og dette må også hensyntas i regnskapet.

NU uttaler at Lyse Gass ikke har vurdert fornybar energi som et alternativ, og mener dette må gjøres. De viser til Lyse Gass tidligere har hevdet at det er liten tilgang på biobrensel i området. NU mener at det er mulig å frakte biobrensel svært langt før miljøulempene blir større enn ved bruk av gass, og er av den oppfatning at valg av bioenergi som energikilde handler om vilje og ikke tilgjengelighet.

NU uttaler videre at dersom Lyse Gass ikke ønsker å bygge et fjernvarmeanlegg basert på fornybar energi, så må de la andre aktører få muligheten til å gjøre det innenfor det omsøkte området.

Kommentarer fra Lyse Gass:

Lyse Gass har kommentert høringsuttalelsen i brev av 22.1.2007. De uttaler at på det tidspunkt søknaden ble sendt NVE forelå det ingen beslutning om CO₂-avgift. Det foreligger fremdeles ikke forskrifter for differensiering av avgiften.

Når det gjelder bruk av biobrensel i stedet for naturgass, viser Lyse Gass til at de allerede har gjort betydelige investeringer i biobrenselanlegg i regionen. De er medeier i et avfallsforbrenningsanlegg som dekker regionens behov for å gjenvinne energi fra husholdningsavfall. Videre utnytter Lyse sammen med andre aktører deponigass fra flere fyllplasser i området. På bakgrunn av dette vurderer Lyse at det er begrensede muligheter for ytterligere utnytting av avfallsbasert energi regionalt. Lyse uttaler at det største potensialet for bioenergi i Stavanger-regionen er å omdanne energien i naturgjødsel til biogass og mate den inn i eksisterende gassnett.

Når det gjelder bruk av restvirke fra skogbruket som brensel, vurderer Lyse mulighetene for dette som begrensede. Hovedårsaken til dette er manglende lokal tilgang på brensel som følge av lav skogbruksaktivitet. Ifølge Lyse vil utslippene av blant annet SO₂ og NO_x vil være større ved bruk av biobrensel enn ved bruk av gass. Enkelte av disse komponentene kan reduseres ved bruk av renseenheter, noe som vil øke kostnadene. Sett i forhold til energiutbyttet er utslippene fra små forbrenningsanlegg større enn fra store. Årsaken til dette er vanskeligheten med å oppnå god forbrenning i små anlegg.

Utslippverdiene av NO_x og SO₂ fra gasskjelene er ifølge Lyse konservativt vurdert i konsesjonssøknaden. Data for nye naturgassfyrte kjelanlegg viser at utslippene vil være lavere.

Manglende lokal brenselstilgang, høye utbyggings- og driftskostnader samt miljømessige ulemper med transport er de viktigste årsakene til at Lyse ikke anser biobrensel som aktuelt for fjernvarmeanlegget i Risavika. Samlet sett anser ikke Lyse at et eventuelt biobrenselanlegg i Risavika vil kunne komme i en realistisk konkurransesituasjon i forhold til bruk av naturgass. Det vil derfor ikke være aktuelt for Lyse å bygge et slikt anlegg.

Når det gjelder bruk av varmepumper viser Lyse til tidligere erfaringer med varmepumpeanlegg. De økonomiske erfaringene fra tidligere utbyggingsprosjekt viser at en slik løsning ikke vil kunne bli lønnsom sett i forhold til størrelsen på investeringen. Varmepumper har også behov for elektrisk effekt, og vil ikke på samme måte som gass bidra til å redusere det lokale effektbehovet, selv om det vil være bedre enn å varme opp med kun elektrisitet. I dag er situasjonen i Risavika slik at en økning i effektbehovet for elektrisitet vil utløse en større oppgradering av elektrisitetsforsyningen i området. Med bakgrunn i dette er det ønskelig med et kogenereringsanlegg i området.

Ifølge Lyse Gass vil et fjernvarmeprosjekt i Risavika basert på varmepumper til sjø ikke kunne stå seg økonomisk verken på kort eller lengre sikt. Det er derfor ikke aktuelt for Lyse Gass å bygge et slikt anlegg. Lyse Gass vil heller gjenvinne varme fra virksomheter i Risavika.

4 Vurdering

Energiloven skal sikre at produksjon, omforming, overføring og fordeling av energi skal foregå på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til berørte allmenne og private interesser. I NVEs vurdering av konsesjonssøknader om fjernvarmeanlegg legges det vekt på følgende:

- Om prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt.
- Om utbyggingen har akseptable miljøvirkninger.

4.1 Valg av andre energikilder

Natur og Ungdom sier i sin uttalelse at Lyse Gass må pålegges å benytte fornybar energi som grunnlast i fjernvarmeanlegget, og at gass kun må tillates som spiss- og reservelast. Det uttales at dersom anlegget forsynes med gass i dag, vil det bli kostbart å legge om til fornybare energikilder i fremtiden. Natur og Ungdom mener derfor at ulempene for samfunnet er større enn fordelene dersom fjernvarmeanlegget fyres med gass.

Lyse Gass kommenterer at manglende lokal brenselstilgang, høye utbyggings- og driftskostnader samt miljømessige ulemper med transport er de viktigste årsakene til at de ikke anser biobrensel som aktuelt for fjernvarmeanlegg i Risavika. Samlet sett anser ikke Lyse at et eventuelt biobrenselanlegg i Risavika vil kunne komme i en realistisk konkurransesituasjon i forhold til bruk av naturgass. Det vil derfor ikke være aktuelt for dem å bygge et slikt anlegg.

Når det gjelder bruk av varmepumper viser Lyse Gass til tidligere erfaringer med varmepumpeanlegg. De økonomiske erfaringene fra tidligere utbyggingsprosjekt viser at en slik løsning ikke vil kunne bli lønnsom sett i forhold til størrelsen på investeringen. Lyse Gass viser videre til at en økning i behovet for elektrisitet i Risavika vil utløse en større oppgradering av elektrisitetsforsyningen i området.

Ifølge Lyse Gass vil et fjernvarmeprosjekt i Risavika basert på varmepumper ikke kunne stå seg økonomisk verken på kort eller lengre sikt. Det er derfor ikke aktuelt for Lyse å bygge et slikt anlegg.

NVE konstaterer at det ikke er aktuelt for Lyse Gass å bygge et fjernvarmeanlegg i Risavika basert på varmepumper eller biobrensel. NVE konstaterer videre at landfallet for Lyses gassledning over Boknafjorden er i Risavika, og at infrastrukturen for brenselet til anlegget dermed er etablert. Videre vil det ikke være nødvendig med transport inn og ut av området i forbindelse med levering av brensel til anlegget. Med bakgrunn i ovennevnte vil ikke NVE pålegge Lyse Gass å benytte fornybar energi som grunnlast i fjernvarmeanlegget.

NVE vil for øvrig vise til tidligere praksis i vår behandling av fjernvarmeanlegg med naturgass som brensel. Denne praksisen er stadfestet av Olje- og energidepartementet i klagesaken vedrørende Lyse Gass sitt prosjekt i Vågen i Sandnes kommune.

4.2 Konkurransen om samme område

NVE har mottatt utkast til melding om Risavika EnergiPark fra Norsk VindPro AS. Norsk VindPro planlegger varmeproduksjon fra varmepumper. Varmepumpene skal driftes med elektrisitet produsert av vindturbiner plassert på skjær i sjøen like utenfor Risavika. Fjernvarmeområdet som presenteres av Norsk VindPro omfatter blant annet området som Lyse Gass har konsesjonssøkt i Risavika.

NVE mottok søknaden fra Lyse Gass 8.8.2006, og har lenge vært klar for avgjørelse fra NVE. Prosjektet er en oppfølging av gassrøret på Nord-Jæren. Prosjektet fra Norsk VindPro er på meldestadiet og det vil kunne ta inntil to år før det er avklart om det meddeles konsesjon. NVE konstaterer videre at området i Risavika er under utbygging for ulike typer industri- og næringsvirksomhet. Etter NVEs vurdering vil det samlet sett være mest samfunnsmessig rasjonelt å meddele konsesjon til Lyse Gass for et fjernvarmeanlegg i Risavika. NVE legger vekt på at dette prosjektet kan realiseres raskt, og dermed kunne forsyne den nye virksomheten i området med varme.

4.3 Utslipp til vann og luft

Lyse Gass opplyser i søknaden at anlegget ikke vil gi utslipp til vann.

Utslippene fra naturgassen er av Lyse Gass beregnet til å bli omtrent 560 tonn CO₂ og omtrent 560 kg NO_x første driftsår. Dette vil øke gradvis opp til henholdsvis 5 500 tonn/år og 5,4 tonn/år i 2020. SO₂ utslippene er beregnet til ca. 40 kg første driftsåret og ca. 380 kg/år i 2020. Utslippene av støv er minimale.

NVE konstaterer at anlegget vil medføre økte utslipp av CO₂. Samtidig vil det ikke bli utslipp i forbindelse med transport til og fra anlegget. NVE forutsetter at utslippene er under tillatte grenseverdier fra SFT, og minner om at tiltakshaver må søke Fylkesmannens miljøvernnavdeling om utslippstillatelse etter Forurensningsloven § 11.

4.4 Støy

For de nærmeste naboer kan det i anleggsperioden være noe støy og støvplager i forbindelse med legging av rør. NVE konstaterer at fjernvarmeanlegget planlegges bygget i et industriområde, og at boliger ikke vil berøres av støy. NVE forutsetter at berørte i nærheten av traseene varsles i god tid før anleggsarbeidet starter.

Lyse Gass påpeker at varmesentralene ikke skal medføre støy utover gjeldende grenseverdier for omkringliggende havne-, industri- og næringsområder. NVE forutsetter at støynivået ikke overskrider anbefalte grenseverdier fra SFT.

4.5 Varmesentral og rørledninger

Lyse Gass skal basere varmforsyningen på en ny varmesentral med kondenserende gasskjeler. Varmesentralen vil dekke et varmebehov på ca. 18 GWh. Gassen tilføres fra Lyse Gass sitt distribusjonsnett for naturgass. Lyse Gass har i dag en midlertidig varmesentral i Tanangervegen 501 med en total installert effekt på 3,3 MW. Eksisterende kjeler i denne varmesentralen er planlagt flyttet til ny varmesentral. Den nye varmesentralen planlegges bygget som et frittstående bygg, men kan innlemmes i Energiparken. Lyse Gass opplyser at de vil sende byggesøknad for varmesentralen til Sola kommune. NVE forutsetter at kommunen gjennom byggesaksbehandlingen avklarer endelig utforming av varmesentralen.

Fjernvarmerørene skal etableres i et havne-, industri- og næringsområde, og legges samtidig med annen infrastruktur. NVE slutter seg til dette og anbefaler at gravearbeidene koordineres med evt. annet nødvendig gravearbeid i området, samt at Lyse Gass samarbeider med kommunale etater, det lokale e-verket og andre relevante instanser. Det pågår utbygging innenfor området, og etableringen av rørene antas kun å medføre en mindre økning i samlet anleggstid.

Der fjernvarmerørene skal krysse veier, ber NVE om at dette avklares med Statens Vegvesen.

NVE konstaterer at det tidligere har vært et oljeraffineri på området, og at tiltaket dermed ikke vil komme i konflikt med kulturminner.

4.6 Tidsplan for utbygging

I tråd med vanlig praksis har NVE satt vilkår om at varmesentralen og den planlagte hovedtraseen for rørledningsnettet må fullføres og settes i drift innen fem år, dvs. 2012. NVE har videre satt vilkår om hvor stor andel av ytelsen som skal være installert i varmesentralen innen fem år. Fristen må sees i sammenheng med kundenes behov for tilknytning. En lengre frist for fullføring vil skape en usikkerhet for kundene i konsesjonsområdet.

4.7 Grunnerverv

NVE minner om at for å bygge varmesentralen og rørledningsnettets må tiltakshaver erverve nødvendig grunn og rettigheter. Tiltakshaver har ikke søkt om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova.

4.8 Tilknytningsplikt etter Plan- og bygningsloven § 66a

Fjernvarmekonsesjonen åpner for innføring av tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a. Tilknytningsplikten gjelder bare for nye bygg og ved større ombygginger. Eksisterende bygg kan tilknyttes etter avtale mellom konsesjonær og byggeier. Det er Sola kommune som avgjør om tilknytningsplikt skal innføres, og hvordan den evt. skal utformes. Lyse Gass planlegger å søke Sola kommune om tilknytningsplikt.

4.9 Samfunnsøkonomisk vurdering

Lyse Gass har i søknaden gjennomført en samfunnsøkonomisk vurdering av prosjektet. NVE har med utgangspunkt i dette også gjort en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering. For å finne ut om tiltaket gir en samfunnsøkonomisk gevinst er det sammenlignet med kostnadene for varmeproduksjon i lokale gasskjeler. Dette er antatt rimeligste alternativ siden gassen er tilgjengelig i området, og Lyse Gass vil kunne levere gass til en lavere pris enn lett fyringsolje. Kostnadene er regnet over en betraktningsperiode på 20 år. NVE har benyttet 6,5 % kalkulasjonsrente.

NVEs beregninger viser en klar samfunnsøkonomisk gevinst for fjernvarmeanlegget sammenliknet med en varmeløsning basert på lokale kjeler fyrt med olje eller naturgass. NVE har i beregningene tatt med CO₂-avgiften for bruk av gass til oppvarming. Etter NVEs vurdering er tiltakets totale samfunnsøkonomisk gevinst robust.

Natur og Ungdom viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2007 har varslet CO₂-avgift på bruk av gass til oppvarming fra 1. juli. De mener dette må legges til grunn for de samfunnsøkonomiske beregningene. NVE vil i denne sammenheng vise til nyhet av 25.6.2007 fra Finansdepartementet hvor det står følgende: *"Det er vedtatt å innføre CO₂-avgift på gass til oppvarming av bygg fra 1. juli 2007 under forutsetning av at avgiften er avklart med EFTAs overvåkingsorgan (ESA). ESA har fortsatt avgiften til vurdering og det ligger ikke an til at ESA vil fatte avgjørelse i saken før 1. juli 2007. På denne bakgrunn har departementet i dag innvilget dispensasjon fra avgiftsplikten. Fritaket gjelder generelt og inntil videre."* NVE konstaterer at innføringen av CO₂-avgiften for bruk av gass til oppvarming er utsatt. NVE har likevel tatt med avgiften i våre samfunnsøkonomiske beregninger, og får en klar samfunnsøkonomisk gevinst for fjernvarmeanlegget i Risavika.